

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

เพื่อเป็นการคุ้มครองเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่ไม่ใช่คดีอุกฉกรรจ์ที่ได้รับการประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์ในการประกันตัว เพราะจำนวนผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด จนในที่สุดศาลพิพากษาลงโทษว่ากระทำความผิดมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับจำนวนที่ถูกกล่าวหาเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย การนำผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเข้าไปควบคุมในเรือนจำน่าจะเกิดผลที่ไม่เหมาะสมมากกว่าที่จะให้มีโอกาสประกันตัวเอง และการประกันด้วยหลักทรัพย์หรือมีผู้ค้ำประกันทำให้เกิดภาระแก่ผู้ถูกกล่าวหาจนทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเดือดร้อนหรือไม่ได้รับการประกันตัว จึงต้องตราพระราชบัญญัตินี้

เหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
มาตรา ๒๘ บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย
การจับและคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ
มาตรา ๒๙ ในคดีอาญาจะให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ประกาศ ที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔/๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๔/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๕/๑ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีผู้นำผู้ถูกจับมาส่งนั้น จะปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการจับโดยมีหมายของศาลให้รีบดำเนินการตามมาตรา ๖๔ และในกรณีที่ต้องส่งผู้ถูกจับไปยังศาล แต่ไม่อาจส่งไปได้ในขณะนั้น เนื่องจากเป็นเวลาศาลปิด หรือใกล้จะปิดทำการ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่รับตัวผู้ถูกจับไว้มีอำนาจปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้จนกว่าจะถึงเวลาศาลเปิดทำการ”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๘ (๒) (๓) (๖) และมาตรา ๑๐๘/๑ (๑) (๒) (๓) (๕) เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับหรือมีผู้ส่งผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดกฎหมายอาญาส่งต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการ หรือพนักงานอัยการส่งตัวผู้ต้องหาต่อศาลแล้วแต่กรณี ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลดำเนินการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้คำรับรองตนเองว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี ให้พนักงานสอบสวนหรืออัยการหรือศาล ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยทำสัญญาประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์และให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาลปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเร็วที่สุด เว้นแต่การกระทำความผิดดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำความผิดที่กฎหมายระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือที่กฎหมายระวางโทษขั้นต่ำตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป

(๒) การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายมาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ

(๓) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๖

มาตรา ๓๓๖ ทวิ

(๔) การกระทำความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๗ มาตรา ๓๓๘ มาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๓๙ ทวิ มาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๐ ทวิ และมาตรา ๓๔๐ ตรี

(๕) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงต่อประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ ที่มีมูลค่าการฉ้อโกงตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

(๖) ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ไปศาลตามที่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือที่ศาลนัด โดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๗) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยรับรองอันเป็นเท็จว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี

(๘) การกระทำความผิดอาญาอื่นตามประกาศของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

เพื่อให้บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในคดีอาญา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ เพราะฉะนั้น เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับหรือมีผู้ส่งผู้ต้องหาว่า กระทำความผิดกฎหมายอาญาส่งต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาให้พนักงานอัยการ หรือพนักงานอัยการส่งตัวผู้ต้องหาต่อศาล แล้วแต่กรณี ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ หรือศาล ดำเนินการให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยให้คำรับรองตนเองว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษาให้การลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี ให้พนักงานสอบสวนหรืออัยการหรือศาล ให้ผู้ต้องหา หรือจำเลยทำสัญญาประกันตัวด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหลักทรัพย์และให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงาน อัยการ หรือศาลปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยเร็วที่สุด เว้นแต่การกระทำความผิดดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำความผิดที่กฎหมายระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีขึ้นไปหรือที่กฎหมายระวางโทษขั้นต่ำตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป

(๒) การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายมาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ

(๓) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๖

มาตรา ๓๓๖ ทวิ

(๔) การกระทำความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์

ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓๗ มาตรา ๓๓๘ มาตรา ๓๓๙ มาตรา ๓๓๙ ทวิ มาตรา ๓๔๐ มาตรา ๓๔๐ ทวิ และมาตรา ๓๔๐ ตรี

(๕) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงต่อประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๔๓ มาตรา ๓๔๔ ที่มีมูลค่าการฉ้อโกงตั้งแต่สิบล้านบาทขึ้นไป

(๖) ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ไปศาลตามที่พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือที่ศาลนัด โดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๗) เมื่อปรากฏว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยรับรองอันเป็นเท็จว่าไม่อยู่ระหว่างเวลาที่มีคำพิพากษา ให้รอการลงอาญาหรือรอการกำหนดโทษ หรือพ้นโทษจำคุกมาเกินกว่า ๓ ปี

(๘) การกระทำความผิดอาญาอื่นตามประกาศของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด

จึงควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในเรื่องการประกันตัวเพื่อเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้